

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 „
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratait visszaadással
 vagy megőrségre nem vállaljuk.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Földbirtokpolitika — Kormánypolitika

(K. Ö.) Szép dolog az, ha a kormánypolitika oly törvények megalkotására törekszik, melyek a szociális és gazdasági élet szükségleteinek megfelelnek. Még szebb dolog azonban, ha a kormánypolitika a törvény által megadott anyagi és hatalmi eszközökkel a törvényes rendelkezéseknek érvényt szerezni törekszik.

Három eseményt akarunk egymás mellé állítani, melyek azt bizonyítják, hogy más az elmélet és más a gyakorlat. Hirdetjük, hogy rossz nálunk a földbirtokmegosztás, hogy tehát oly földbirtokmegosztást akarunk csinálni, mely a társadalmi és gazdasági fejlődés alapját képezze, a gyakorlatban sem teszünk semmit, ami ezt a felbuzdulásunkat bizonyítaná.

Az első eset a következő: Serényi földművelésügyi miniszter a törvényhozási tárgyalások folyamán kijelentette, hogy törvényhozási felhatalmazás híján magánaton fog arra törekedni, hogy a kisember örökbérlés, földbirtokmegosztás, vagy örök áron földhöz jusson, ha nagybirtok erre a célra kapható lesz. Alig hangzott el ez a biztató szó, megjelent a hivatalos lapban egy árverési hirdetmény, mely több közalapítványi birtokot

bo csajt áruba. Joggal kérdezhettük tehát, nincs a földművelésügyi miniszternek nagyobb befolyása minisztertársára, a földművelésügyi miniszterre, mint magánfeleltekre. Ha igen, nem vehette volna reá, hogy az eladó, művelésre alkalmas földet kisembereknek juttassa és így segítségével legyen földbirtokpolitikai programjának megvalósítására.

A másik eset a következő: Az előző kormány Hohenlohe herceggel szerződést kötött, mely szerint a herceg lemondott arról, hogy Felső-Magyarországon újabb földbirtokot vásárolhasson. Most mégis azt olvassuk, hogy Hohenlohe herceg Késmárk városával tárgyal újabb több ezer hold földbirtok megvásárlására. Ha a kormány ennek a vásárlásnak vétőt nem mond, úgy a vásárlás biztosan meglesz, pedig erre nemcsak a fennebb említett szerződésnél fogva köteles, hanem azért is, hogy az idegen kéz hatalma nálunk meg ne erősödjék. Már is a kellelénél nagyobb tért foglalt. A céltudatos nemzeti politika egyik legegységibb sajátossága, hogy törvényes intézkedésekkel védekezik az idegen kéz térfoglalása ellen. Kövessük Románia példáját.

A harmadik eset a következő. Ugy a földművelésügyi miniszter, mint a miniszterelnök kijelentette, hogy sohasem fog

hozzájárulni ahhoz, hogy az auraniai perjelnek, mintegy 8000 holdat kitevő magyarországi birtoka a Délvidéki földművelők bankja birtokába jusson. Egy megbízható laptársunk értesülése szerint ez a birtok mégis csak a Délvidéki földművelők (a cím meg ne tévesszen senkit) Bankja tulajdonába megy át, mely azt, mint az ember gondolná, nem parcelázni fogja, hanem a bank részvényeseinek fogja eladni, kik azt azután busás haszon mellett fogják felaprózni. Erre a 8000 holdra akár két falut is lehetne letelepíteni és 300—350 magyar családot boldoggá tenni, ha a parcellázás megfelelő biztosítékok mellett történék. De így előre látjuk a telepítettek sorsát, hisz a magyar magánparcellázás szomorú története mindenki előtt ismeretes.

Ez a három esemény egymás mellé állítva, többet mond, mint ötven vezércikk. Jellemző földbirtokpolitikánkra és szalmaláng lelkesedésünkre, mely így meg amugy fogadkozik, hogy most már elég legyen a nemtörődésből, most már oly földbirtokpolitikát kell csinálni, mely a kisember térfoglalásának kedvez. Es ha azután rákerül a dolog a megvalósításra, se hallunk, se látunk.

Es a komikum erejével hatnak az

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Macchiavelli.

Engem Macchiavelli elvei szerint neveltek. Nem voltam ugyan herceg, hanem egy gesztenye nagykereskedő fia, s az apám élesen látott és nem kérkedett hamis tisztségekkel.

— A rossz árut egyszerre kell kidobni a piacra — hangoztatta. — Mert ha a sok jó zsák gesztenye közé néhány rosszat csusztatunk, több oldalról hangzik fel a folytonos panas. Mig, ha csupa rosszat adunk, egy helyről jó a felzudulás és csakhamar el is enyészik, a következő szállításkor, a jó áruval.

E beszéd szellemében Macchiavelli csodálói a nagy mester elveire ösmerének.

Bátyám és én nappal latint magoltunk, de este a gesztenyészákok lemérésénél segítkeztünk.

— Az izmokat fejleszteni kell, nemcsak a szellemet — mondá kitűnő apánk.

Később az egyetemre jutottunk és összerabáztam néhány mágna ifjuval.

Mikor a bátyám később megnősült, s egy ügyvéd lányát vette el, szinte megvetéssel fogadtam e lépését. Hohól ennél mi többet értünk.

S merész ambicióim mintha valóra váltak volna.

— A durgazdag Nogaller bankár idősebb lánya belészeretett csúpaszra borovált arcomba, merész föllépésembe és bár a szülei, a huga, mind ellene voltak, sőt bizonyos megvetéssel tekintettek rám, a barátaimra, a családomra, — mégis kivivta, hogy a menyasszonyom lett.

Ez pedig számomra husz millió franc hozományt jelentett.

Nogaller papát megrohanták anonym levelekkel, de én minden rágalomból diadalmasan kerültem ki. Cornélie, a menyasszonyom. Szegény kicsike, csunya volt és nagyon féltékeny. En azonban, — hála Macchiavelli elveinek, szépnék láttam őt.

Legjobban menyasszonyom hugától félttem. Ez a kis lány bájo volt és nagy befolyást gyakorolt a néjére. Engem gyűlölt, csipős szavak-

kal mulattatott s állandóan attól rettegetem, hogy még meghiúsítja házasságunkat.

Végre — hála Macchiavelli elveinek, ravasz cselhez folyamodtam. Halk sóhajok s ábrándos szemforgásokkal némán értésére adtam jövődöbeli kis sógornőmnek, hogy ha a körülmények nem így követelték volna, ő lett volna a szívem választottja. Azt remélttem, e csellel meglágyítom a szívét irántam. Am, legnagyobb meglepetésemre, fogékonynak mutatkozott néma udvarlásommal szemben s csakhamar tökéletes kis fiirt fejlődött ki közöttünk, Cornélie háta mögött.

Lopva csókot leheltem ibolyaillatu hajára, megcsókoltam karcsu ujjai hegyét. S ő készséggel, szinte ártatlan mohósággal ment belé ebbe a szerelmi játékba, én pedig örültem, hogy sikerült legyőznöm adáz kis ellen-ségemet.

S a dolog mind jobban haladt. Nogaller papa beleegyezett az esküvő napjának kitűzésébe, jövődöbeli anyósom is kegyesen fogadott, a menyasszonyom imádott s kis sógornőm elhalmozott gyengédségével. Virággal gomb-

Salamon Béla

520

Telefon: 11-20.

Nagyváradon, Rákóczi-ut 5. Waiszlovits-ház
 uridivat, kalap és cipő különlegességek üzlete meg-
 nyílt.

Saját készítményű fehéreneműek.

Angol felöltők.

emberre ezek az események, ha meg-gondoljuk, hogy csak a múlt héten tar-totta meg közgyűlését a »Magyar Föld-hitelintézetek Országos Szövetsége«, mely állami támogatással és kedvezményekkel egyenesen arra a célra lett alakítva, hogy a magánparcellázás gyászos következmé-nyeit jóvá teendő, a közérdekű parcellá-zásokat és telepítéseket tegye lehetővé. Igen ám, mit parcellázzon, ha a kor-mánypolitika elnézéséből minden eladó föld a magánspekuláció birtokába jut.

A gazdatársadalom feladata erélyesen állást foglalni a veszedelmes földbirtok-politika ellen.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 23.

Kabos Ferenc alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja Bácsmegeye és Szatmár város feliratát. Javasolja, hogy a feliratok a kérvényi bizottsághoz utasítsanak.

Vortán Etele Bácsmegeye feliratát a ki-vándorlási és Szatmár feliratát közigazgatási bizottsághoz kívánja utasítani.

Elnök: Husznál több képviselő névsze-rinti szavazást kér. A szavazás a kérelem értel-mében holnap történik meg.

Felolvassák az interpellációs könyvet, melybe **Abrahám Dezső** jegyzett be sürgős interpellációt amiatt, hogy a miniszterelnök teg-napi beszédében erkölcsstelennek nevezte a hir-lapszállító vállalatot.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök előterjeszti a költségvetési tulkiadásokról szóló jelentést.

Elnök jelenti, hogy négy képviselő napi-rend előtt kíván felszólalni A Nap ügyében. Az elnök nem engedte meg nekik a felszólalást s ezért a Házhoz felebbeznek.

lyukamban, napoleoni mosollyal, mint egy nagy hódító, jelentem meg naponta hódoltaim kö-zött.

Csak egy dolog ejtett zavarba. Cornélie kis huga a fiirt teréről határozottan átlépett a szerelem terére. Én bizonyára szivesebben vá-lasztottam volna őt, de hát ez lehetetlen volt. Legfeljebb, ha megszöktetem s akkor elveszitem a hozományt.

S bármennyire is óhajtottam volna lecsil-lapítani érzelmeit, a kicsike napról-napra szen-vedélyesebb lett. S ha karjaimba simult és könnyes szeméit rám emelte, az én szívem is megremegett s olykor bizony ajkaink egy le-heletszerű, édes csókban találkoztak. Pedig vallomásnak nem volt szabad elhangzani, leg-alább is nem az esküvő előtt.

Hiába neveztem kis testvérnek — meg-haragudott érte.

Reszkettem a gondolattól, hogy egyszer Cornélie rajtakap és alig vártam az esküvő napját. Egy csütörtökön Nogallar papa a sza-lonban fogadott s először nevezett vejenek. A »kis testvér« volt vele, Cornélie még öl-tözködött.

Alighogy egyedül maradtunk, a kicsike szenvedélyesen a karjaimba simult és felém nyújtotta üde piros ajkát. Elveszítettem az eszem s forrón, remegve szoritottam magam-hoz a bájos gyermeket.

A Ház többsége a kért engedélyt nem adja meg.

Elnök jelenti, hogy husznál több képvil-selő zárt ülést kér.

A zárt ülésen

Holló Lajos tiltakozik az ellen, hogy a kormány a bírói ítélet előtt megvonta A Nap-tól a kolportázst. Miért üldözi a kormány egye-dül A Napot? Miért tesz kivételt A Nappal? **Kristóffy** legalább következetesebb volt, amikor az egész sajtót üldözte.

Ugron Zoltán (az egyedüli jelenlevő munkapárti) kéri a Házmegszámálását.

Elnök: A szónokot beszéde közben nem lehet félbeszakítani.

Holló Lajos: Bejelenti, hogy az ellenzék nem szűnik meg folytatni a harcot addig, amíg a megsértett sajtószabadságért elégtételt nem kap.

Beck Lajos kéri a jelenlevők megszá-málását, mire

az **elnök** bejelenti, hogy az ülés tanács-kozárs nem képes és félórás szünetet ren-del el.

Abrahám Dezső szóvá teszi a miniszter-elnöknek ama nyilatkozatát, melyben erkölcs-telennek tartja az újságok szállítása dolgában kötött szerződést. Kérdi, azonosítja-e a ko-mány magát ezzel a szerződéssel, melyet amúgy is elfogadott.

Khuen-Héderváry miniszterelnök kijelenti, hogy a polgármester eljárása nincs össze-függésben a bírósági intézkedéssel. A kor-mánnyt részrehajlással nem lehet vádolni, mert mindenkinek megadja a kedvezményt, aki azt kéri.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy a szerző-désben a Fejérváry-kormány által kikötött pon-tonoknak sem vette mindegyikét igénybe.

A koalíciós kormány megfosztott egy pár lapot a kolportázstól, azonban erre alapos oka volt.

Az ülés vége 2 órakor.

— Szeret? — kérdé a kis szirén.
— Hogyne szeretném.
— Nem, nem így! Egész röviden: — szeret?

S ajka a csókot várta.
— Igen! Szeretem, — szeretem! — kiál-tottam szenvedélyesen.

E pillanatban a kicsike eltaszított magától s én megpillantottam Cornéliet, ki az egész jelenetet végignézte. Halálsápadtan, szótlanul hagyta el a szobát, az ajtót becsapva maga után.

— Annál jobb! — kiáltám. — A helyzet már úgy is türehtelen volt. Csak magát sze-retem s most már legalább mi sem áll utunk-ban, hogy...

Ezüstösen csengő, gunyos kacaj szakítá félbe szavaim:

— Ah, ked es uram, ha erre számított, csalódik — gunyolódott a gyermek. — A fiirt-nek vége! Mert csak fiirt volt, semmi egyéb. Már úgy is kissé messzire mentem. Szegény Cornélie, csak nem okozok neki még nagyobb fájdalmat, Isten önnel, és — harag nélkül, ugy-e?

S engem, akit Macchiavelli elvei szerint neveltek, így győzött le csufosan egy kis csitri leány.

J.-H. Rony.

Régi bünök.

Elsikkasztott ezresek.

Még a hetvenes évekbe visszanyúló ügy tartja jelenleg izgalomban az érmihályfalvai járás egyik községének *Piskolt* lakosságát. Arról van ugyanis szó, hogy a község jelenlegi lakossága most a csaknem egy emberöltő múltán fizessen ki egy tekintélyes összeget, amit annak idejében Piskolt községje el-sikkasztott.

Az ügy teljes felháborodást idézett elő a községben, ahol régen elfelejtették az ügyet és amelyet most a vármegye törvényhatósága elevenített fel újból. 1872-ben Piskolt község községjéül *Papp Sándor*t választották meg. Papp mint a régi közigazgatás egyik külső tagja hivatalnokoskodott, mint ahogy a régi községiek szokták és kezelte a községi árvák pénzeit. Számadással senkinek sem tartozott, az az tartozott volna, de abban az időben ugyan ki törődött volna ilyesmivel. A község 1880-ig egyáltalán nem számolt el senkinek.

1880-ban már komolyabban vették az árva-pénzek kezelését, mert rájöttek, hogy a községiek tulságosan vig életet élnek, az árva-pénzek pedig usznak. Sok sürgetés után az árvaszék jónak látta az ügyet saját tisztviselő-jével elintéztetni és e végből Piskoltra küldte néhai *Végh János* árvaszéki ülnököt, hogy vizsgálja meg az ügyet és számoltassa meg a ma-kacs községjéül. Papp Sándornak oka volt nem számolni, amint az eredmény mutatja.

Végh János árvaszéki ülnök megállapította, hogy az árvák pénzéből 2137 forint és 2 kraj-cár hiányzik. Ezután rövidesen meghalt Papp Sándor és így az ügy félig befejezetten állott. Meghalt *Végh János* árvaszéki ülnök is és az ügy *Fuskás Lajos* referens kezébe került, aki hibásnak találta az elődje számadásait és újra kiszállott, hogy a számadásokat eszközölje. Ek-kor kiderült, hogy nem 2137 forint, hanem 5646 forint és 90 krajcár hiányzik.

A község előljárósága roppant megijedt a felfedezés hallatára, mert félt a lakosság fellá-zadásától. A jegyzőnek ekkor egy igen jó ötlete támadt, a község legelőjéből egy részt felszán-tatott és annak jövedelméből éveken keresztül fizették az elsikkasztott összeget. Az elsikkasz-tott pénzből és kamataiból már 17808 koronát fizettek vissza és még mindig tartoztak 1800 koronával, amit már nem voltak hajlandók meg-fizetni, hanem kérték az összeg törlesztését a tar-talék alap terhére.

A vármegye a kérelemnek nem tett eleget és kötelezte a községet a tartozás megfizeté-sére. E határozat ellen tegnap felebbezést ad-tak be a piskoltiak. E felebbezésben elmondja az előljáróság, hogy a pénz megfizetése által az egész község nyugalma fel lesz forgatva, sőt a lázadástól is lehet tartani. A községjéül ugyanis sikkasztását a rossz ellenőrzés miatt tudta elkö-vetni, tehát elsősorban azért az ellenőrző ható-ság a felelős.

De eltekintve ettől, a tartozást már ugyis megfizették, csak egy kamatrészletről van szó.

Ne féljen és ne
rettegjen a
kolerától, mert

Itt a király

KAPHATO MINDENÜTT.

legegészségesebb alkalikus
baktérium mentes
üditő és borviz

mai ügyis a tartalékaiap javára menne. A tartalékaiap pedig nagyon jól áll a vármegyén és nem fogja megérezni, ha 1800 korona abból egy község nyugalma érdekében töröltetni fog.

A még hiányzó 1800 koronát ugy sem tudná megfizetni a község, mert az ideán oly rettenetes rossz termés volt, hogy adóelengedésért fognak folyamodni. Hogy mily rossz volt az idei termés, annak illusztrálására megemlíti az előjáróság, hogy a 20—30 holdas gazdák össztermése 3 métermázsa. Ily rossz termésre emberemlékezet óta nem volt eset. Ha tehát ilyen körülmények között a lakosságot még 1800 korona alaptalan követeléssel terhelik meg, az előjáróság szerint jogos lesz annak a felzúdulása.

Védekezés a hőség ellen.

Mivel a nyomasztó hőség még mindég tart, úgy látszik megint állandó rovatot kell nyitni számára. Mint elkeseredett emberek, akik szégyelnek sokat panaszkodni és mástól tanácsot kérni, egyszerűen mi adunk tanácsokat. Jó arcot vágunk a kellemetlen melegnek és lehetőleg hideg fejjel okoskodunk fölötte.

Azokban bocsánat!... Mielőtt leszállnánk a mi simplex polgári viszonyaink közé, fixirozzuk előbb a felső rétegek sokkal kényesebb urinak életmódját a kánikulai napok idején. Azok az apró intimitások, amelyek ilyenkor egy-egy fejedelmi alak körül, mint izzadó ember körül megteremtődnek s amelyek közt élnek: úgy is állandóan izgatják a polgári fantáziákat.

Már magában véve az a körülmény, hogy az uralkodók is közönséges emberek módjára töprengnek azon, hogy hogyan védekezzenek s az a tudat, hogy pl. a hatalmas fehér cár ép úgy izzad, mint a Kishidőnél a posztoló Boczok András: ez magában is egy kis hűsítő megnyugvást ad.

A mi királyunk ásványvizet iszik a forró napok alatt, *Fallières* elnök pedig az ananászlimonádét tartja a legjobb hűsítő italnak. A német császár eredeti módon operál a hőség ellen: menekül előre Yachtján az északi tenger hideg vizeire. Jellemző, hogy Vilmos császár, aki szereti a finom borokat s a francia pezsgőt, ilyenkor naponkint csak egy pohár sörös rajnait iszik.

Igazi keleti módon védekezik a perzsa *sah*; gyönyörű üveg palotát építtetett a nyári hónapokra s az egész palotát kívülről körülvetette vízzel, akárcsak egy hajót. Ezekben a szobákban elég kellemes lehet aztán a temperatura. A trónfosztott *Abdul Hamid* szultán ropant érzékeny volt a meleg iránt; egész csapat rabszolgát állít a hőség elleni védekezés szolgálatába. Ezeknél óriási legyezők vannak és mint valami óriási eleven ventillátor működik a rabszolgák csapata. *Alfonz*, a spanyol király bihetetlenül polgári eszközzel él: fürdik, még pedig naponta többször. Az elhunyt angol király, *Edward* elegáns könnyű ruhákat csináltatott a kánikulára és soha sem hordott mellényt nyári melegben. A legszerencsétlenebb és éppen nem irigyelendő halandó az oroszok ura: *Miklós* cár; mivel nem mer oly szabadon jönni-menni nihilista hazájában, lesétál palotájá kertjébe. Itt fogadja a minisztereket és küldöttségeket. Az *olasz* király dresszirozva van a hőséghez; oda sem hederit egy kis

45—50 fokos melegnek. A román király egyszerű megoldást talált: nem dolgozik és főleg nem foglalkozik politikával!

Flutur.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruháza

czégnél, Fő-utca szerezhetők be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPÓK.

115

UJDONSÁGOK.

* **Minő áldás egy országra a kath. kormány?! Minő államfentartó és törvényhozó őserő rejlik a katolikus vallásban és ennek forrásában, az evangéliumban, azt Belgium példája mutatja meg, hol a katolikus párt abszolút többségben van s a kormányzat is vezeti.**

Ínmár 1884 óta, tehát több mint egy negyed századja áll katolikus kormány az ügyek élén Belgiumban, s ezen idő alatt Belgium Európa legkulturálisabb, legnépesebb, legvagyonosabb s amellet legolcsóbb államává fejlődött.

1. Belgium népessége legsűrűbb az egész kontinensen.

2. Belgium ipara a legfejlettebb egész Európában.

3. Antwerpen a kontinens legnagyobb kereskedelmi kikötője.

4. Belgiumnak vasuti hálózata a legkiterjedtebb, a vasuton való utazás sehol sem oly olcsó, mint a katolikus Belgiumban.

5. A megélhetés, lakás és élelmicikkek Európa egyik országában sem olcsóbbak, mint Belgiumban.

6. Egy ország törvényhozása sem dicsekedhetik oly humánus és praktikus törvényekkel a munkásosztály anyagi és szellemi jólétének biztosítására, minőkkel Belgium ékeskedik.

7. Mindezen nagy reformok, ez óriási haladás dacára a katolikus kormány Belgiumban 27 évi uralom óta egyetlen új adót se hozott az ország nyakára, kivéve a szeszadót, melynek emelése is tisztán antialkoholista, tehát népijóléti szempontból történt.

8. Az analfabéták száma 1884—1907 ig a felére szállott le s kevesebb, mint a kontinens bármely országában.

Ezek a tények aztán beszélnek barát és ellenség előtt. Mig a liberális és szocialista kormányok Francia, Olaszországban, Portugáliában csak nyomort és örökös revolúciót teremtettek, addig a kath. kormány Belgiumban ideális jólétet, kulturát és gazdagságot teremtett. Még a külföld nagyobb liberális lapjai is meghajlítják a zászlót ily nagy érdem előtt. A párisi *«Temps»* elismeri, hogy »a jobboldali kormány Belgium számára a jólét és a boldogság ideális korszakát teremtette«. A szabadkőműves *«Tribuna»* pedig bevallja, hogy »Belgium valamennyi államnak mintaképp szolgálhat.«

Ennek dacára a liberális Lipót, volt belga király a balga tanácsot adta fiának, hogy »a katolikusokra nem kell hederíteni, mert azok nem csinálnak forradalmat, ellenben a szabadkőműveseknek és szociáldemokratáknak kedvében kell járni, mert különben fellázadnak.« S a jelenlegi király, Albert, bár nem sympatizál a baloldallal, a katolikus kormány nagy-

szabásu iskolajavaslatának elejtésével nagy engedményt tett a szabadkőműveseknek és szociálistáknak. Pedig tanulhatna a por ugál és számtalan más példából: hogy a szabadkőművesek és szociáldemokraták a trónt felforgatják még akkor is, ha mindenben kedvükre jár is!

* **Legfelső elismerés egy kuriai bírónak.** Ő felsége legfelső elhatározásával megengedte, hogy *Fráter* Imre kir. kuriai bírónak nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálataiért, legfelső elismerése tudtul adassék. — *Fráter* Imre Nagyvárad társadalmában hosszú ideig előkelő szerepet vitt, mint a nagyváradai ítélőtábla egyik bírója.

* **Helyettes tanerőket keresnek.** Nagyvárad város elemi és polgári iskoláinál a tanárszékek be vannak töltve; de ilyen nagy testületnél, amely mintegy 70 tanerőből áll, rendszeresen szükség van egy-két, sőt igen gyakran több kiegészítő tanerőre, akik a betegség vagy mások miatt távollevő tanítókat és tanítónőket helyettesítse. Az ilyen kiegészítőkről gondoskodik az iskolaszék elnöksége. A szeptemberben megnyitandó tanévben azonban úgy a községi elemi, mint a községi fiu- és leányiskoláknál helyettes tanerőkre is szükség lesz. Ugyanis a város Csillagvároson két új elemi osztályt, a polgári leányiskolánál és a polgári fiúiskolánál szintén 2—2 új parallel osztály felállítását határozta el s ezek ellátására helyettes tanerőket keres az iskolaszék. Erre vonatkozólag a következő felhívást adta ki:

Azon okleveles elemi és polgári iskolai térti és nőtanítókat, kik Nagyvárad város községi elemi, vagy polgári iskoláinál az 1911—12. tanévben helyettesítéseket hajlandók vállalni, felkérem, hogy ez iránt kérvényüket a községi iskolaszékhez címezve az iskolaszék hivatalos helyiségében (Városház II. emelet 25. ajtó) e hó végéig adják be. Nagyvárad, 1911. augusztus 22. Dr. Adorján Armin s. k. iskolaszéki elnök.

* **Az árvaszéki fogalmazók képzettsége.** Biharvármegye törvényhatósága tudvaevőleg 13 fogalmazói állást rendszeresített, azonban a képzettségük felől nem határozott, ezért kérdést intézett a belügyminiszterhez, hogy milyen kvalifikációt kívánjanak meg a fogalmazóktól? A belügyminiszter tegnap értesítette a vármegyét, hogy a fogalmazóktól ugyanolyan képzettség kívánandó meg, mint az úlnököktől.

* **A kánikula vége.** Már azt hittük, hogy elkerülnek bennünket a verejtékfacsaró hőhullámok s enyhe temperaturával jutunk be az őszbe. Azonban nagyon csalódtunk, mert az utolsó napokon ismét elviselhetetlen a hőség. Kegyetlen forróságot szenvedünk pár nap óta, amelyet az esti órák sem hűtöttek le. Tegnap délben 40 fok Celsiusot mutatott a hőmérő. Egy szegény embert beteggé tett az óriási hőség; déltél a Bémer-téren ment keresztül *Kovács* Márton s a borzasztó hőségtől összeesett. Később azonban magához tért a szegény ember. — Különbben kalendárium szerint ma ér véget a kánikula, vagyis a nyár legmelegebb időszaka, mely Mária-Magdolna napjától július 22 től augusztus 24 ig, Szent Bertalan napig terjed. Elmúlt tehát a fizikai nyár, de vajjon véget ér-e ezzel a hőség is, vagy továbbra is izzadunk?

* **Öngyilkos fiu.** *Margitta* községből jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap délután egy fiatal, alig tizenhat éves fiu, *Föld* Ferenc öngyilkossági szándékból egy revolverrel a szájába lőtt. Az öngyilkos fiu azonnal meghalt. tettének oka ismeretlen.

* **A miniszterelnök kritikája.** Etes, de hü és találó kritikát mondott *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök A Nap-ról és ez a kritika méltán éri A Napnak azon pályatársait, akik előtt nincs többé semmi szent és sérthetetlen, sem Isten, sem ember, sem a király sem a nemzet, sem a korona, sem a haza, sem a család, sem a becsület, — csak az üzlet és a szenzáció.

A miniszterelnök ugyanis egyik újságírónak azon kérdésére, hogy ez ügyben mi a válasza A Nappal egy huron pendülő sajtó támadásaira — ezt felelte:

— A sajtó igen tiszteletreméltó orgánmainak állásfoglalását csak egy módon tudom megérteni, hogy t. i. A Nap-ot nem olvassák, amit igazán nem vehetnek tőlük rossz néven.

Mert ha — hogy csak egy példát említsék — olvasták volna azt a cikket, amelyben a fölött panaszkodik, hogy nem akad egy elszánt Vitális, aki csak egy mungóval is leszámoljon, hogy így a többieket elretentse, — akkor kétségkívül belátnák, hogy itt nem a sajtószabadságról van szó.

Senki nem tiszteli nálam jobban a sajtószabadságot, de viszont a sajtószabadságnak olyan értelmezése ellen, mely a büntényekre való felhívást, a rágalmozást, a magánbecsület indokolatlan és megtorolhatatlan támadását jogai közé számítja, a sajtószabadság minden igazi és komoly barátjának tiltakozni kell. Azok, akik ma fel vannak háborodva, jól tennék, ha A N p egy évfolyamát visszamenőleg végigolvasnák. Meg vagyok győződve arról, hogy ez olvasmány hatása alatt véleményüket alaposan megváltoztatnák.

Igen helyes kritika és helyes az álláspontja is. Azok, akik a sajtószabadságért küzdöttek Kossuth Lajos és Dák Ferenc alig sejtették, hogy v. laha ennyire sülyedjen a magyar sajtó és hogy az ilyen sajtónak még védelmére keljen.

* **Nyugalmozott járási orvos.** A vármegye törvényhatósága dr. *Engel* Zsigmond derecskei járási orvost, tekintettel munkaképességére, hivatalból nyugdíjazta. Engel a határozat ellen felebbezést jelentett be a belügyminiszterhez. A belügyminiszter tegnap küldte le ebben az ügyben az intézkedését. E szerint a miniszter a vármegye határozatát jogosnak találta és a nyugdíjazást kimondta.

* **Katonáink az őszi nagygyakorlaton.** Mozgalmas élet van Nagyváradon jelenleg a katonáknál. A nagyváradit huszárok már elvonultak Nagyváradról; de megjöttek a temesvári 61. gyalogezred, a debreceni 39. gyalogezred és a 101. gyalogezred kiegészítője s naponként nagy ezredgyakorlatokat tartanak a város környékén szombatig, amikor mind három ezred elhagyja Nagyváradot s Gödör-megyébe vonul az őszi nagygyakorlatokra. A 4. honvédegyalogezred az éjjel indult el Nagyváradról szintén a felsőmagyarországi hadgyakorlatokra. A honvéd ezredhez tartozó gépfegyver-osztály már tegnap délután elutazott vonaton Nagyváradról. A 4-ik honvéd ezred körülbelül 1 hónap múlva jön vissza Nagyváradra.

* **Az elrabolt mérnök kiszabadult.** Salonikiból jön a hír, hogy a görög határ mentén kiszabadították az elrabolt jeni mérnököt. Richter jól van, a rablók semmi kárt sem tettek benne. Az elasonnai görög hatóságok vették át a menekültet. Részletes jelentés még nem érkezett szabadulásáról.

* **A kecskejárás nagybirtokosai.** Bocze György csékehadosi legény ez év tavaszán nagy szivszorongások között állott a sorozás alkalmával a mérték alá. Nem csak az bántotta, hogy ha kimondják rá a »tauglich«-ot, három évig ott kell hagyni a halmos, erdős kecskejárást, hanem még jobban félt attól, hogy ilyen hosszú időre el kell válni az ő kedves Floriczájától, akit pedig élete párjává választott ki a falu leányai közül. És a kegyetlen sorozóbizottság nem vette tekintetbe ezeket a reá nézve fontos körülményeket, hanem besorozta Bocze Györgyöt a császár katonájának. Azóta busabban szól a furulya a kecskejárásról s a szép Floricza szeméi állandóan pirosak a könnyektől. Bocze György azonban gondolt egy nagyot s mint családtenntartó, kérte a pórtartalékba helyezését. Így csak két hónapig kellene az angyalbőrt viselni s mihamar főkötő alá juthatna Floricza is. Azonban a kérelem egy kis nehézségbe ütközik. A törvény ugyanis előírja, hogy a családtenntartói kedvezmény csak akkor adható meg, ha hat hold föld van a család birtokában, a Bocze családnak azonban csak három hold föld az ingatlan birtoka. — A kérelmet a magyarországi főszolgabíró ennek dacára, pártolólágg terjesztette be a vármegyéhez. Indokolásul felerlíti a főszolgabíró, hogy Csékehadoson igen nagy a nyomorúság s három hold föld jövedelméből tartják fenn magukat a többi családok is. Akinek itt 6—8 hold földje van, az már nagybirtokos és vagyonos ember. Bocze György is 3 hold föld terméséből tartja fenn összes hozzátartozóit s ezért a kérelem teljesítését javasolja. Es ez a dolog annál szomorubb, mert nem csak Csékehadoson van így, hanem a magyarországi járás legtöbb községében. Nyomorúság az élet a kecskejárásról.

* **Uj vicinális vasut a vármegyében.** Az érmihályfalva-nyubátni vasut hozzájárulása címén *Ermihályfalva* községe 20.000 koronát szavazott meg. A határozat ellen *Kuszkay Elek* felebbezést jelentett be, melyet a járási főszolgabíró tegnap terjesztett be a vármegyéhez. A főszolgabíró nem véleményezi a határozat jóváhagyását, mert a községnek 312.818 korona adóssága van, s így az újabb terhet nem bírja el.

* **Bélárkus a korcsmák ellen.** Bélárkus község képviselőtestülete a lelkész indítványára elhatározta, hogy a korcsmákat vasár- és ünnepnap zárva tartja. A határozatot *senki sem felebbezte* meg az egész községből, ami páratlan a maga nemében. A jelentős határozatot tegnap terjesztették be jóváhagyás végett a vármegyéhez.

* **Vigyázatlan hajtás.** Fülöp Mihály fuvaros, velencei-part 75 számú lakos tegnap gyorsan hajtott a Szent László-téren és elgázolta özv. Nagy Andrásné helybeli lakost. A rendőrség az eljárást ellene vigyázatlan hajtásért folyamatba tette.

* **Állatias ifju.** Aljas és brutális merényletet követett el ifj. *Bodnár* Mihály 16 éves foglalkozás nélküli lakossegéd. Szállásadójának 6 éves kis lányát, míg a szülei nem voltak otthon, becsalta szobájába és merényletet követett el ellene. *Bodnár* a tettét beismerte. A rendőrség őt letartóztatta és a bürokráciát folytatja.

* **A főix-fürdői gyógyszerár átruházása.** A belügyminiszter tegnap értesítette Biharvármegye törvényhatóságát, hogy *Kovács* Béla, felix-fürdői gyógyszerész kérelmére megengedte, hogy az ottani Órangyal-gyógyszerár jogát *Marschalkó* Leó, gyógyszerészre ruházza át.

* **Lezuhant ácssegéd.** Pável-utca 22. számú telken most épül *Irisz* Sándor kétemeletes bérpalotája. A sztrájk miatt félbemaradt az építkezés s hosszú szünet után tegnapelőtt kezdtek meg a munkát, s ma egy szerencsés kimenetelű baleset állította meg rövid időre a munkát. Ugyanis *Molnár* Ferenc ötvenkét éves ácssegéd a kétemeletes palota tetején dolgozott. Egy támasztó gerenda elhelyezésével volt elfoglalva. Munka közben megcsuszott, elvesztette az egyensúlyt és többször megfordulva a levegőben, lezuhant. A körülötte dolgozó ácsok és kőművesek borzalommal nézték az esést, azon hiszembben, hogy Molnárnak már csak a hulláját találják majd a földön. A Gondviselés azonban másképpen akarta. Esése közben ugyanis megakadt egy ecetta ágaiban, majd innen egy csomó honokra esett. Ennek köszönhető, hogy csak jelentéktelen zúzódásokat és horzsolásokat szenvedett. A gyorsan előhívott mentők beszállították a bihar-megyei kórházba. Sérülése 8 napon belül gyógyul.

* **18 éves legény, aki nősülni akar.** Mibeie Gábor törpeltalvai 18 éves legény azon a címen, hogy ő tartja fenn keresetével édes anyját, kivételes nősülési engedélyt kért a honvédelmi minisztertől. A kérelmet a község és az alispán pártoló véleménnyel terjesztették fel a miniszterhez, ahonnan tegnap jött le az intézkedés. A miniszter a 18 éves legényre nem előnyösnek, sőt hátrányosnak találja a nősülést és e miatt a kivételes nősülési engedélyt nem is adta meg.

x **Antiquar** (ódon) tankönyveket és mindenféle könyvet veszek és eladok. Könyvszerényt keresek **Benkő Arthur** antiquar könyvkereskedő **Rákóczi-ut 10.**

x **Csillár és fémáru gyártási telep: Nagyvárad Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bemer-tér 3. Telefon 556.** Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **SERN ADOLF.** 33

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szűségletét szerezze be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésekkel, mert rendszeren későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer**-féle fegyverek eredeti gyári árbán árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADANYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árbán. M. ki-lőporáruda. Telephon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

FLEGMAN

grenadinjai

a leszebbek és legjobbak.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
 míg az építkezés tart Nagy-
 várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
 házba, az Orsolya zárda templomával
 szemben.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerít butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
 Czapfalvi József.

358

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fenntartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

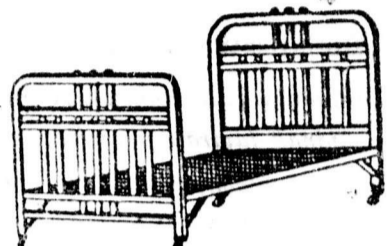
Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
 5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
 Nagyvárad, Lévay-palota,
 Eszredévi emlék-tér sarok.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székrenyág 3 matraccal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
 10 sz. Telefon 636.

TÁVIRATOK.

Károly Ferenc József balesete.

Prága, augusztus 23.

(Saját tud.) Károly Ferenc József főherceg ma automobilon kirándulást tett, amikor a gép egy kocsinak rohant. A főherceg könnyebb, a kísérői jelentékenyebb sérülést szenvedtek.

Tisza István Geszten.

Budapest, aug. 23.

(Saját tud.) Tisza István ma este Gesztre utazott. A gróf hétfőn utazik a fővárosba.

A kolera.

Fiume, aug. 23.

A helyzet az utolsó 24 órában nem sokat változott. A járványkórházban lévő Pillepich Franciska, Zorich Róza és Gorup Mátyás, a kiken bakteriologice megállapították az ázsiai kolera, jól érzik magukat s Pillepich, az első beteg, talán már e hét végén gyógyultan elhagyja a Succursale pavilonját. A kolera-gyanus betegek is jobban vannak s dejektumaik vizsgálata eddig mindenkor negatív eredménnyel végződött. Eddig kilenc bacillushordozót találtak az izoláltak között. Most nyolcvan izolált ember tartózkodik a járványkórházban. Legtöbbje a kertben sétál, vagy kártyával szórakozik. A martinschizai öbölben, a veszteglő intézetben naponta dr. Schweitzer Arthur vizsgálja a hajókat s eddig egyetlenegyszer sem volt kolera-gyanus esettel dolga. Itt azt remélik,

hogy Fiumét ma este kolera-mentesnek nyilvánítják. Susákon újabb eset nem történt.

Későbbi távirat jelenti Fiuméből, hogy ma reggelre két újabb kolera-gyanus esetet állapítottak meg. Ejjéltájban a Zakalj-malom közelében az ott elhelyezett Jellasics-ezredbeli tartalékosok közül rosszul lett Szimonics Mill tartalékos katona. A járványkórházba vitték, a kaszárnyát rögtön fertőtlenítették és azt az ötszáz tartalékost, akik ma délelőtt indulnak el Fiuméből a dalmát hadgyakorlatokra, közös hajón helyezték el. A másik esetet a városi kórházban vették észre, ahova tegnap egy trieszti embert vittek be égési sebekkel. Ez az ember az éjszaka gyanus tünetek között megbetegedett. Azonnal elkülönítették és ma a járványkórházba vitték. Reggel érkezett meg a Carpathia kvádróló hajó Triesztből, de a kikötőben levő hajószállítások miatt nem engedték be. Csak délután köthet ki és akkor egészségügyi vizsgálatot tartanak a visszavándorlók között.

Vasuti katasztrófa a Felvidéken.

Szepes-Szombat, aug. 23.

(Saját tud.) Ma délután 3 órakor, a Kassa felől jövő gyorsvonat berohant a pályaudvaron álló személyvonatba, melynek utolsó kocsjai összetörték. Öt ember meghalt, hat súlyosan megsebesült. A katasztrófa oka az volt, hogy a gyorsvonat késett és a pályaudvar vezetősége erről nem tudott. A szerencsétlenül jártak mind vasutasok. A sérültek között van Braun Johanna nagyváradi lakos is.

NYILTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpádlás nélkül is készít **kitűnő hirtű** nevű

Fogműtermében

Öz. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

KÖZGAZDASÁG.

A községi állatbiztosító szövetkezetek.

Pár éve egyes községekben szövetkezetek alakultak azon célból, hogy a tagok állatállományát betegség esetén gyógykezeléssel, elhullás vagy kényszervágás esetén pedig a városi felet kártalanítsák. Az ilyen szövetkezetnek tagja lehet a szövetkezet működése területén lakó bármely állattartó, ki ebbeli szándékát a helyi igazgatóságnak bejelenti és legalább egy üzletrészt jegyez. Egy üzletrészt ára 4 korona, mely azonban évi egy koronás törlesztés mellett egymásután következő 4 év alatt isletizethető.

Ezen szövetkezetek a biztosítás tartama alatt megbetegedett állatot szövetkezeti költségen gyógykezeltek, a tagnak tehát az állatorvosi és gyógyszer költségekre egy fillér kiadása sincsen.

Ha a biztosított állat bármi okból elpusztul, akárféle betegség vagy baleset következtében elhull, esetleg a biztosított szarvasmarhát kell valami betegség vagy baleset miatt levágni, akkor a károsult fél az állat biztosított értékének nyolcvan százalékát kártérítésként megkapja.

A községi szövetkezetek kezdetben csak szarvasmarhák biztosításával foglalkoztak. És pedig már három hónapos kortól kezdve fogadják el a szarvasmarhák biztosításra. Ha azonban a községi szövetkezet megerősödött, a tagok kívánságára elhatározhatja, hogy lovakat — sőt sertéseket is — biztosítani lehessen.

Biztosítási díj szarvasmarhák után a megállapított biztosítási érték 1 százaléka, vagyis minden 100 korona után 1 korona. Nagyobb károsodások esetén, midőn a felmerült állatorvosi díjakat, gyógyszerek árát, kártérítéseket az 1 százalékos díjból már nem lehet fizetni — összesen 5 százalékig — pótlólag még fél vagy 1 százalékos díj kivethető. Egyetlen tag sem terhelhető meg összesen 5 százaléknál magasabb díjjal. Hogy pedig a községi szövetkezet azokat a kiadásokat is bírja fedezni, melyek még az 5 százalékos befizetésből sem elégíthetők ki, viszontbiztosítást köt a Magyar Kölcsonös Allatbiztosító Társaséggal, mint az ily községi szövetkezetek központjával, mely intézet ezen kapcsolatból kifolyólag viseli a községi szövetkezetnek mindazon összes kiadásait, melyek az 5 százalékos befizetésekből már ki nem fizethetők.

A biztosítás olyképen történik, hogy a tag a biztosítandó állatját a helyi igazgatóságnak bejelenti. Az igazgatóság a bejelentés vétele után egy tagját a biztosítandó állat megvizsgálására kiküldi. A kiküldött megvizsgálja a biztosítandó állatot, meggyőződik annak egészséges voltáról, megbecsüli, hogy mily értékben vehető fel biztosításra. A kiküldött jelentése alapján azután a megvizsgált és megbecsült állatot feljegyzik egy erre szolgáló nyomtatványra, melyet törzslapnak neveznek. Minden tagnak van egy ilyen törzslapja, melyre fel vannak jegyezve az összes biztosított állatai. Ez a törzslap szolgál biztosítási kötvényül.

Már most, ha az állat a biztosítási időtartam alatt megbetegedik, azt a szövetkezet díj-talan gyógykezelheti, ha pedig elpusztul, annak biztosítási értéke 80 százalékát kártérítésként kifizeti.

Ha valamely állat a községi szövetkezetnél biztosítva van, az állat tulajdonosának csak annyi a kötelessége, hogy enni ad neki, kellőképpen almozza és gondozza, ha pedig megbetegedik, azt a szövetkezet helyi igazgatóságának azonnal bejelenti.

Nem árt egy kis számadást csinálni, hogy a községi állatbiztosító szövetkezetek hasznos és célszerű volta minél élesebben kidomborodjék.

Egy 200 koronás tehén után 2 korona fizetendő biztosítási díj címén. Ha ez a tehén nincs biztosítva, a tulajdonosa — telkincs gondolkodás szerint — két koronát minden évben megtakarítja. Tévedés azonban azt binni, hogy ez valóságos megtakarítás. Mert ha az első évben nem is, de a második vagy harmadik évben már előfordulhat, hogy az állat megbetegedik és akkor az a 4-6 korona, mit biztosítás mellőzése folytán félretettünk (ha félretettünk) egyszerre oda van, nem elég még a gyógykezelésre sem — ha a megbetegedett állat még el is pusztul — az így beállott károsodásunk fedezésére épenséggel nem elegendő.

Helyesen cselekedne a gazatársadalom, ha ezen kérdést minél inkább átgondolná s a községi állatbiztosító szövetkezetek intézményét nagyobb figyelembe részesitené.

Gabona üzlet. Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabonatőzsdén tegnap kissé szilárd volt az irányzat. — Készáru forgalom hetvenezer mázsa.

Határidők zárlata:

Apr lisi buza (1912)	— —	11.87
Októberi buza	— —	11.71
Októberi rozs	— —	9.81
Októberi zab	— —	8.21
Májusi tengeri (1912)	— —	8.98
Juliusi tengeri	— —	8.18
Augusztusi tengeri	— —	7.88
Augusztusi repce	— —	14.60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	846.75
Oszták hitelrészvény	— —	654.—
Jelzálogbank	— —	492.75
Leszámitoló és pénzváltó	— —	580.50
Salgótarjáni kőszén	— —	687.—
Oszták államvasut részvény	— —	748.—
Közuti vasut	— —	797.—
Rimamurányi vasmű	— —	696.—
Városi vasut	— —	428.—
Beocsini cement	— —	—

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKE

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.)

43

A furfangos asszonyok a célja ugyanis az volt, hogy elhárítja Erzsike titkát s ezzel arra készíti néjét, hogy ez csupa jószívűségből vadászatot indítson a högyvilág kedvence az ifjú Maglódy után. Ez a vadászat ő jól tudta milyen undorító András szemében, s ez is egy ok lesz az elhidegülésre, amelyet már ugyanis észlelt a fiatallembérel, Erzsike irányában.

Az ezt követő héten Somlyayék egy nagyon fényes nagyszabású estét adtak. Az estélyen 200 személy volt hivatalos. Legtöbbnyire leányok és fiatallembérelből állott a meghívottak sora.

Természetesen Maglódy András sem hiányozhatott. Erzsike örömmel segédkezett az előkészületeknél.

A testi fáradtság egy időre elűzte borus lelke fájdó gondolatait. Aminék legjobban örült az hú barátja Hollódy Margit feljövetele volt.

Ugyanezkor Kovács Terit is meghívták Erzsike kívánságára. Kovács ugyanis többször megfordult fenn időzése alkalmával a házuknál.

Margit, tehát Ladányi Gézáéval Erzsike édesanyjával a bál előestéjén megérkezett. — Őszinte nagy örömmel fogadták őket.

Ugy határozták, hogy a mulatság után Erzsike anyjával és nagynénjével egy olaszországi utat tesz s ezután leutazik Ladányba szüleikhez, hol a nyarat tölteni fogja.

Este 9 óra volt. Ladányiek pompás termi fényesen kivilágítva, várták a vendégeket. A legelsőnek Légrádyék érkeztek, ezzel ugyanis a bizalmas rokoni viszonyt akarták a gazdag előkelő Somlyayékkal feltüntetni.

A leánykák a vendégek megérkeztekor még nem készültek el teljesen toillejükkel.

Mály néni fogadta tehát őket, s a mind sürűben megjelenő vendégsereget.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Asszonydicséret- mosókivonat,

a fehérenemű beáztatására.

A legökéletesebben helyettesíti a napon való fehéritést.

A legjobb, legbiztosabb mosópor.

Mosópor vásárlása mindig bizalom kérdése; ha tehát az értékes fehéreneműt a kártól meg akarjuk óvni, úgy óvakodjunk minden utánzattól!

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

MEGELOZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPOGYAR

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal ujjonnan berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben készítettnek.

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTÚL“
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapítottott:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a „Tiszántúl“-ban közöltetnek.

Alapítottott:
1894.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévay-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 > francia szájviz	25 >	1 tégely Margit krém	40 >	1 Gillette utánzatu borotva készlet	1 > 50 >
1 > száj szagtalanító	50 >	1 > Diana krém	65 >	1 valódi serte hajkefe	70 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >	1 drb Diana szappan	65 >	1 dublé bajuszkéfe	20 >
8 > Thymol	20 >	1 dob Lickner puder	38 >	1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 > Stomatin	20 >	1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >	1 körömkéfe	05 >
1 > tégely Odontin togpaszta	55 >	1 üveg amerikai petrol	50 >	1 surolókefe óriási	20 >
1 drb Odontin betét	35 >	1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >	1 surolókefe kisebb	10 >
1 üveg Picavan	98 >	1 fekete champos	12 >	12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 üveg Bay Rum	35 >	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > Jera viollette brillantín	30 >	8 drb francia ibolya szappan	50 >	1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > francia brillantín	15, 22, 35 >	1 > Kiehlhauser ibolya glycerin szappan	28 >	1 > Jurigatem Zománc	30 >
1 > folyékony brillantín	50 >	1 > Speick szappan	28 >	1 mtr vörös gumicső	60 >
1 > valódi dió olaj	15 >	1 > Windsor szappan	38 >	Egynegyed Ko Brunz watta	35 >
1 > > > kivonat	75 >	1 tubus kaloderma	28 >		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 >	1 > Beloderma kézfinomító	20 >		
		1 tégely tejcrém	20 >		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének állensége, ha személyesen meg nem győződik az áráról.

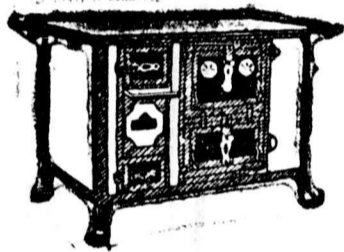
Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dajkovits E.

fényirodában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

A Nagyszebeni

Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készéggel szolgál felvilágosítással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.

Telefon: 1054.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Őssi-tér.

Elvállal: Épület és mulakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

ITAZ AMERICAI HŐ HULLÁM.
LEGJOBBAN VÉDEKEZHETÜNK

TARSOLY és
RISZTÓ
FÜRDŐ
KÁDJAIBAN.

Sz: 2 3 4
Kor: 35- 40- 48-

